

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XLIV. — Izdan in razposlan dne 3. septembra 1886.

136.

Dopustno pismo od 28. julija 1886,

za lokalno železnico od Linc—Urfahra v Aigen (Miheljsko-okrožna železnica).

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po milosti Božji cesar avstrijski,

apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, salcburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker so Janez Ev. Wimhölzel, župan Linški, Jožef Kaar, župan Urfahrski, Jurij Schiedmayer, župan Rohrbaški, Jožef Weilenböck, župan Neufeldenski, Dr. Florijan Höchsmann, odvétnik v Urfahru, Dr. Sigmund Lutz, profesor, Jakob Trauner, občinski svétnik Linški, Dr. Michel Ecker, beležnik, Leopold Mostny, občinski odbornik Urfahrski, Rudolf Pöschl in Janez Mathie, fabrikanta, in Anton Wöss, gostilničar, zaprosili, da bi jim se dala dopustitev (koncesija), zgraditi lokalno železnico od Linca—Urfahra čez Neufelden v Aigen (Miheljsko-okrožna železnico), ter voziti po njej, vzvidelo Nam se je z ozirom na občno korist tega podjetja po postavi o dopuščanji železnic od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238), kakor tudi po postavah od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56), od 26. decembra 1882 (Drž. zak. št. 180), od 28. decembra 1884 (Drž. zak. št. 203) in od 29. junija 1886 (Drž. zak. št. 104) to dopustitev imenovanim koncesionarjem podeliti také le:

§. 1.

Dajemo koncesionarjem pravico, zgraditi lokomotivno železnico, ki jo je izvesti kot lokalno železnico s pravilno raztečino, od Linca—Urfahra čez Neufelden v Aigen (Miheljsko-okrožno železnico) ter voziti po njej.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustnice, dodeljujejo se naslednja olajšila :

- a) oprostitev od kolkov (štempljev) in pristojbin za vse pogodbe, knjižne vpise, vloge in druge listine služeče v to, da se nabavi glavnic in zagotovi glavnično obrestovanje in pa vršba voznje — do časa, ko se začne ta vršba, in tako tudi v pridobitev zemljišč, v gradnjo in opravo železnice — do konca prvega vršbenega leta;
- b) oprostitev od kolkov in pristojbin za prvo izdatbo delnic (založnih ali glavnih in predstvenih) z interimalnimi listi vred, kakor tudi od presnemščine, kar se je nabere o nakupu zemljišč;
- c) oprostitev od pristojbin in taks, dolžnih za podeljeno koncesijo in za izdatbo te dopustnice;
- d) oprostitev od pridobnine in dohodarine, od plačevanja kolkovnih (štempelj-skih) pristojbin kuponom, in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se utegnil vvesti s prihodnjimi postavami, na trideset (30) let, računeč od današnjega dne.

§. 3.

Koncesionarjev dolžnost je gradnjo v §. 1 imenovane železnice precej začeti, najdalje v poltretjem letu računeč od današnjega dne dokončati, dodelano železnico v občno službo izročiti, ter vršbo voznje po nji ves čas, dokler traja koncesija, nepretrgoma vzdržavati.

Da bodo držali se zgornjega roka za gradnjo, dolžni so koncesionarji državni upravi dati varnost, položivši 50.000 goldinarjev v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati varovancev novci.

Ako bi ne dostali zgornjega roka, sme se izreči, da je ta položnina propala.

§. 4.

Da izdelajo dopuščeno železnico, dodeljuje se koncesionarjem pravica razlastitve po določilih dotičnih postavnih propisov.

Ista pravica se koncesionarjem dodeli tudi zastran tistih dovláčnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državna uprava spoznala, da jih je v javnem interesu napraviti.

V oziru na državno cesto od Urfahra čez Neufelden v Aigen, ki se v napravo železnice, tu dopuščene porabi, dolžni so koncesionarji podvreči se onim uvetom, ki jih postavi politično deželno oblastvo kot cestno upravstvo v porazumu z glavnim nadzorstvom avstrijskih železnic.

Ako in kolikor bi se v napravo tu dopuščene železnice morebiti zahtevala poraba drugih javnih cest, naj koncesionarji zadobodo privolitev onih, kateri majo dolžnost vzdrževati jih.

§. 5.

Koncesionarjem se je ob gradnji železnice, katera se tu dopušča, in ob voženji po njej držati tega, kar ustanavlja to dopustno pismo, in dopustilnih uvetov, ki jih postavi trgovinsko ministerstvo, ter tudi tega, kar velevajo semkaj meréče postave in ukazi, zlasti postava o dopuščanji železnic od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in železnocestni vršbeni red od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od 1. 1852 št. 1) in pa postav in ukazov, kateri se morebiti pozneje dadó.

Kar se vršbe same tiče, odpuščajo se varnostne naredbe propisane v redu železnocestne vršbe v toliko, kolikor se bode z ozirom na znižano maksimalno brzino trgovinskemu ministerstvu zdelo, da se smejo, ter bodo na to stran veljali dotični posebni vršbeni propisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Koncesionarjem priteza se pravica, s posebnim dovoljenjem državne uprave in pod uveti, ki jih ona postavi, narediti delničarsko družbo, katera stopi v vse pravice in obveznosti koncesionarjev.

Predstvene obligacije se ne smejo izdajati.

Nasproti se dodeljuje koncesionarjem pravica, izdati predstvenih delnic (akcij), ki gledé obrestovanja in razdolžbe uživajo predstvo pred glavnimi založnimi delnicami, do iznosa, ki ga ustanovi državna uprava.

Dividenda, pristoječa predstvenim obligacijam popred, nego obveljá za glavne delnice pravica do dividende, ne sme se odmerjati z več nego štirimi odstotki ter naj se nič ne doplačuje iz donosov poznejših let.

Iznos napravne glavnice potrebuje odobrenja državne uprave.

Ako bi po iztečaju prvega vršbenega leta bilo treba še drugih novih stavbin, ali bi se pomnožile vršbene oprave, smejo se dotični troškovi prišteti napravni glavnici, ako je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo vršbenih oprav, in če se troškovi izkažejo, kakor je prav.

Vso napravno glavnico treba je odplačati po razdolžnem črteži, ki ga odobri državna uprava, v času, dokler traja koncesija.

Družbena pravila in obrazci delnic glavnih (žaložnih) in predstvenih, ki se izdadó, potrebujejo odobrenja državne uprave

§. 7.

Vojaščino bode prevažati po znižanih tarifnih cenah, in to po tistih določilih o tem in o polajšilih potujočim vojakom, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila obsezajo tudi deželno brambovstvo obéh državnih polovic, tirolske deželne strelce, in to ne samo ob potovanji na račun državne blagajnice, nego tudi ob službenem potovanji na svoj račun k vajam v orožji in pri glednim zborom, potem vojaško stražno krdelo civilnih sodišč Dunajskih, žandarstvo, ter po vojaško osnovano finančno in varnostno stražo.

Koncesionarji se zavezujejo, pristati na dogovor med avstrijskimi železnocestnimi društvi ukrenen o nabavi in imetji opravnih reči za prevažanje vojakov

in o vzajemnem pripomaganji z vozili ob večjih vojaških prevoznjah, potem na organska določila in na služabni propis o bojnih železnocestnih oddelkih ter tudi na potlejšnji, 1. junija 1871 obveljavši dodatni dogovor o vožnji takih bolnikov in ranjencev, katere je ležeče prevažati ob trošku vojaške blagajnice.

Tako so tudi dolžni pristati na dogovor, katerega je z železnocestnimi društvi ukreniti o vzajemnem pripomaganji z osebjem ob velikih prevoznjah vojaščine in na propis o prevoznjah vojaščine po železnicah.

Te dolžnosti imajo koncesionarji samo v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje z ozirom na drugotnost te železnice in na polajšila vsled tega dodeljena gledé naprave, opreme in cele vršbe zdi biti zvršljivo, o čemer pristoji razloka trgovinskemu ministerstvu.

Koncesionarji se zavezujejo, da se hočejo pri oddajanji služeb v zmislu postave od 19. aprila 1872 (Drž. zak. št. 60) ozirati na doslužene podoficirje iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 8.

Koncesionarji imajo dolžnost, vršbo vožnje po železnici, ki se tu dopušča, v slučaji mobilizacije ali vojske vsak čas brez pravice do odškodovanja v toliko in dotle ustaviti, kolikor in dokler bi vojaško oblastvo spoznalo da je to neogibno potrebno za pohod vojaških krdel ali za druge vojaške operacije po javnih cestah, katere železnica rabi.

§. 9.

Dopustna doba in z njo vred v §. 9 lit. b) postave o dopuščanju železnic izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, računeč od današnjega dne, in mine po tem roku.

Državna uprava sme tudi izreči, da je koncesija pred iztečajem zgornjega roka izgubila svojo moč, ako se ne bi dostale dolžnosti v §. 3 ustanovljene o začetku in zvršetku gradnje, potem o začetku poslovršbe ter bi se prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu §. 11^{sa}, lit. b) postave o dopuščanju železnic niti ne posebno s političnimi ali novčnimi krizami.

§. 10.

Brez izrecnega dovoljenja državne uprave koncesionarji nimajo pravice, poslovršbo dopuščene železnice prepustiti tretjim osobam.

Državni upravi je pridržana pravica, poslovršbo tudi na dopuščeni železnici na se vzeti sosebn v slučaji, ko bi ista prišla v stik na ravnost s tako železnico, na kateri država vožnjo vrši, ter na račun koncesionarjev v še ostalem času dopustitve voditi.

V tem slučaji pristopi državna uprava v poslovršbeno pogodbo, katera bi bila z njenim odobrenjem s kom sklenena.

Kakšna bodi v ostalem ta voditev poslovršbe, to uravnjuje vršbena pogodba, ki jo državna uprava sklene s koncesionarji.

§. 11.

Državna uprava si prihranja pravico, železnico, katera se s tem dopušča, ko bode dodelana in v službo izročena, vsak čas odkupiti pod naslednjimi določili:

1. Da se določi odkupščina, seštejó se letni čisti dohodki, kar jih je podjetje imelo v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti dohodki najslabjših dveh let in povprečni čisti dohodek ostalih petih let se potem izračuni.

2. Ako bi vendar tako najdeni srednji čisti dohodek ne dosegel vsaj letnine potrebne za štiri-odstotne obresti nominalne napravne glavnice, ki jo je dovolila državna uprava, in za nje odplačilo o času, za katerega veljá koncesija — tedaj se ta letnina vzame kot čisti donos odmeri odkupščine v podlogo.

To veljá tudi za slučaj, če se železnica odkupi pred preteklim sedmim letom vršbe.

3. Odškodba naj se dá v renti, enaki zgornjemu srednjemu, odnosno minimalnemu donosu, ki naj se koncesionarjem v dobi še ostali koncesije poluletno, 30. junija in 31. decembra vsako leto po dospelji plačuje.

4. Državi se pridržuje pravica, kadar koli namesto še ne dospelih plačil rente plačati glavnično vrednost njih, diskontirano po pet od sto na leto, obresti na obresti računeč.

Ako se država odloči, da bode to glavnico plačevala, naj jo — kakor si sama izbere — plača v gotovini ali z državnimi zadolžnicami. Državne zadolžnice je pri tem računati po ceni, kakoršna se podá kot srednja cena državnih zadolžnic enake vrste po uradnih zapisih, da je v neposrednje poprejšnjem poluletji bila na Dunajski borski.

5. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država izplačavši odkupščino brez nadaljnje odplate v bremen čisto last in užitek te tukaj koncesionirane železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, — tudi vozil in zalog materijala, in tako tudi iz napravne glavnice narejenih vršbenih in pričuvnih zalogov, kolikor le-ti niso uže po svoji namembi z odobrenjem državne uprave pošli.

§. 12.

Ko mine dopustilo in tist dan, kadar mine, preide na državo brezodplatno neobremenjena svojina in užitek tu dopuščene železnice, in vse premične in nepremične pritikline, tudi vozil in zalog materijala, in tako tudi iz napravne glavnice narejenih vršbenih in pričuvnih zalogov v obsegu, ki je v §. 11 pod št. 5 povedan.

Ako to dopustilo mine, ter tudi, ako se odkupi (§. 11) železnica, ostaja koncesionarjem last pričuvnega (reservnega) zalog napravljenega iz lastnih dohodkov podjetja in kar bi imeli po obračunih terjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, katere so sezidali ali si pridobili vsled pooblastila od državne uprave z izrecnim pristavkom, da ne bodo pritiklina železnici.

§. 13.

Državna uprava ima pravico, uvériti se, da so dela železne ceste ter tudi oprava za vožnjo po njej po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarjenje, in sosebno po nadzornikih ob trošku koncesionarjev pošiljanih kakor se ji koli pozdi primerno prigledovati, da se delo izvede po projektu in po pogodbi.

Komisar, ki ga postavi državna uprava, če se napravi delničarska družba, ima tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri veljá za družbe načelništvo, in pa v velike (glavne) zборе, ter ustavljati vse sklepe in naredbe nasprotne postavam, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne državni koristi, ali v takšnem slučaju je koncesionarjev dolžnost, precej izprositi razloko trgovinskega ministerstva, katera naj se brez odloga dá ter naj veže družbo.

Za tu ustanovljeno nadziranje železnocestnega podjetja naj koncesionarji z ozirom na združene s tem večje poslove plačujejo v državno blagajno letno povprečno povračilo, katerega iznos določi državna uprava oziraje se na obseg podjetja.

Nasproti se koncesionarji odvezujejo dolžnosti, izrečenih v §. 89 reda železnocestne vršbe od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) gledé povračila večjih troškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstvenem nadzoru, in gledé dolžnosti, zastonj nabaviti in vzdržavati uradne prostorije.

§. 14.

Državni upravi se dalje prihranja pravica, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila po večkrat prelomile ali opustile dolžnosti, naložene v dopustnici, v dopustnih uvetih ali v postavah, poprijeti se naredeb, primernih postavam ter po okolnostih — še predno izteče koncesija, — izreči, da je ugasnila.

Resno opominjaje vsacega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljujoč koncesionarjem pravico, zastran izkazne škode pred Našimi sodišči zahtevati odméne, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustnico in vsem tem, kar se v njej ustanavlja.

V dokaz tega izdajemo to pismo, naudarjeno z Našim večjim pečatom, v Našem cesarstva glavnem in prestolnem mestu na Dunaji, osem in dvajsetega dne meseca julija v letu po odrešenji sveta tisoč osem sto osemdesetem šestem, Našega cesarjevanja tridesetem osmem.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Dunajewski s. r.

Bacquehem s. r.

137.**Postava od 7. avgusta 1886,**

o neki premeni ustanovilnih pravil občne preskrbovalnice na Dunaji.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I.

Državni upravi se daje oblast, odobriti v glavnem zboru občne preskrbovalnice dne 3. julija 1885 storjeni sklep:

Da naj med dodatna določila k ustanovilnim pravilom od 4. oktobra 1824 kot §. 56 vzprijeta bodo z obkrajnim oznamenilom „Pozov imeteljev začasnih listov, ki bodo, ako se ne oglasé, šteti za mrtve“ naslednja določila:

„Vsak imetelj začasnega (interimalnega) lista je dolžan, upravi občne preskrbovalnice od časa do časa dajati na znanje, da je živ. Uprava občne preskrbovalnice ima pravico, imetelje začasnih listov javno pozvati, da naj se v dveh letih od dne, katerega je ta pozov oklican, vsak pri nji oglasí, ker bi se sicer štelo, da je mrtev, ter z njegovimi vlogi postopalo po §. 27“.

„Odpravnino, katera se na to imetelju začasnega lista, štetemu za mrtvega izračuni — zmislu primerno uporabljuje §§ 27 in 31, — gre v času, dokler zakonito ne zastarí, če se smrt dotičnika izkaže, njegovim dedičem, a ko bi za mrtvega šteti še živ bil, njemu samemu izplačati.“

„Ako vendar za mrtvega štet imetelj začasnega lista dokaže, da ní on kriv temu, če se ní o pravom času naznanilo, da je še živ, naj mu uprava dopustí, da bode vzpostavljen.“

Člen II.

Ta postava pride v moč z dnem razglašenja in nje izvršitev je naročena Mojima ministroma za notranje reči in pravosodje.

V Ischlu, dne 7. avgusta 1886.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Pražák s. r.

138.**Razglas ministerstev za poljedelstvo in finance od 15. avgusta 1886,**

o nekem dodatnem vpostavku v državni proračun za leto 1886.

Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo blagovolilo je z Najvišjo odloko od 12. julija t. l. odobriti sklep obeh zbornic državnega zbora, po katerem je v državni proračun za leto 1886: XII. Ministerstvo za poljedelstvo dodatno vpostaviti v potrebsčini pri poglavji 29, naslov 2, §. 8 kot reden razhodek 81.668 goldinarjev in v založbi pri poglavji 35, naslovu 2, §. 8 kot reden dohodek 170.000 goldinarjev, kar se s tem dodatno k finančni postavi od 20. aprila 1886 (Drž. zak. št. 59) razglaša.

Falkenhayn s. r.

Dunajewski s. r.

139.

Razglas ministerstev za poljedelstvo in finance od 24. avgusta 1886,

v oziru na proračun onih iznosov, kateri se v letu 1886 iz izboljševalnega zaloga (postava od 30. junija 1884 [Drž. zak. št. 116]) uporabijo.

V oziru na proračun tistih iznosov, kateri se v letu 1886 iz izboljševalnega zaloga (postava od 30. junija 1884 [Drž. zak. št. 116]) uporabijo, ukrenili sta obe zbornici državnega zbora takó:

„Da naj se v državni proračun za leto 1886: Ministerstvo za poljedelstvo, potrebščina, k poglavju 28, naslovu 3, § 6: „Potroček iz izboljševalnega zaloga po proračunu vpostavi“ 376.896 gld. in v žalozbi k poglavju 34, naslovu 3, pod posebnim paragrafom „Dohodki iz izboljševalnega zaloga“ 376.896 gld.

Ta sklep je z Najvišjo odloko od 8. avgusta 1886 prejel cesarsko odobrenje, kar se s tem dodatno finančni postavi od 20. aprila 1886 (Drž. zak. št. 59) razglša.

Falkenhayn s. r.

Dunajewski s. r.